

דבר העורכת

לקוראים שלום!

פורים שמח! בעוד שבועיים נחגוג את החג עם תחפושות, משלוחי מנות, תהלוכות ומסיבות. לכבוד החג הכנו עבורכם גיליון פורימי במיוחד.

משחקי פורים (1975)

אז מה בגיליון? אבינועם טלמן כותב על נשפי מסכות. גלעד נדב מסביר על המשמעויות של חודש אדר. בפינת המיתולוגיה מספר אלי מועלם על אהבותיו של זאוס. ולבסוף, בכל גיליון, חידון בולאי נושא פרסים.

להזכירכם ב-12.3.2014, החוג ללימודי האסלאם והמזה"ת ומרכז לחקר האסלאם באוניברסיטה העברית יקיימו כנס בנושא: בולים בארצות ערב הפתוח לקהל הרחב. בין ההרצאות תהיה הרצאה על בולים והסטוריה במזרח התיכון, דיון על בולים וגרפיטי כאתרי זכרון במצרים ועוד. תכנית הכנס מצורפת למייל לשימושכם.

נתראה בגיליון הבא,

שלכם, שביט

פסטיבלי מסכות

אבינועם טלמן

לילה, רק תאורת הפנסים מאירה את השדרה הראשית המובילה אל ארמון המלך. לאורך כל השדרה הולכים להם תושבי העיר, מכובדיה ופרנסייה. הם לבושים במיטב מחצלותיהם ועל פי צו האופנה האחרון. אך לא ניתן לראות את פניהם, שכן הם מכוסות במסכות בצורות שונות, בצבעים מיוחדים, משובצי פנינים, יהלומים או נוצות טווס.

מסכות מאיטליה

זו לא התחלה של סיפור מאת שייקספיר, אלא תיאורו של נשף מסכות אירופאי בימי הביניים. נשפים כאלו נערכו לעיתים תכופות בכל רחבי אירופה החל מהמאה ה-13 ובייחוד בתקופת הרנסאנס, במאות ה-14 עד ה-17. כל בית מלוכה, נסיכות או אצילות הרבה בעריכת נשפים כאלו ואף התחרה מי עורך את הנשף הגדול ביותר, המרשים או המרהיב ביותר. הנשפים החלו כחגיגה גדולה של ריקודים, אוכל ושתייה שנועדה לבשר את תחילת 40 ימי הצום שלפני חג הפסחא. מחגיגות דתיות אלו, הפכו הנשפים לאירועים אקסקלוסיביים יותר, נוצצים יותר והרבה פחות בעלי אופי דתי.

קרנבל מסכות משוויץ

ברוב חלקי העולם, נשפים אלו נערכו בקרב אנשי המעמד העליון, בעלי עמדות השפעה, בני אצולה ומלוכה. המשתתפים היו מגיעים לבושים בבגדיהם היפים ביותר כשאת פניהם עוטה מסיכה שאינה מאפשרת לזהותם. הרעיון העומד האחורי כיסוי הפנים הוא שבאותו לילה כל משתתף בנשף יכול להנות כאוות נפשו מבלי לדאוג איך ייתפס בעיני אחרים. המסיכה איפשרה לאותם אנשים להיות אנונימיים בזמן החגיגות, וכל זאת בתקופה בה החוקים וקודי ההתנהגות החברתיים היו מהנוקשים ביותר. דמיינו לכם מסיבה בה תוכלו להשתולל ולהנות ללא הגבלה מבלי שאחרים ידעו מי אתם. זאת הייתה רוח נשפי המסכות. עם השנים, נפרצו הגבולות החברתיים והנשפים

הללו הפכו לאירועים המוניים הפתוחים לכולם, נשפים בהם השתתפו בני כל המעמדות, מחופשים בתחפושות שונים, רוקדים, שותים ונהנים.

דמויות מנשף המסכות בונציה

אחד מהנשפים הבולטים ביותר של ימי הרנסאנס היו הנשפים שנערכו בוונציה כחלק מחגיגות הקרנבל. גם כיום, מידי שנה נערך בוונציה קרנבל מסכות, בו משוחזרים תחפושות ומסכות מן העבר המשמשות את משתתפי הקרנבל. בזמן הקרנבל בוונציה, אפשר להבחין לכל אורך שעות היום והלילה, אנשים לבושים בתלבושות היסטוריות כשאת פניהם עוטרת מסיכה מתאימה. אבל לא רק זה, גם תיירים רבים המגיעים לעיר הזו, מצטרפים לחגיגות ומסתובבים

בעיר כשעל פניהם מסיכה מסוג כזה או אחר. בכל רחבי

העיר ניתן למצוא אירועי אומנות מודרנית ואמנות עתיקה, תחרויות ספורט מתקופת הרנסאנס, אמני רחוב, דוכני מזון ושתייה ועוד. החגיגות המרכזיות נערכות בכיכר המרכזית שלפני כנסיית מרק הקדוש ומתחילות שבועיים לפני תחילת הצום ונמשכות עד לתחילתו.

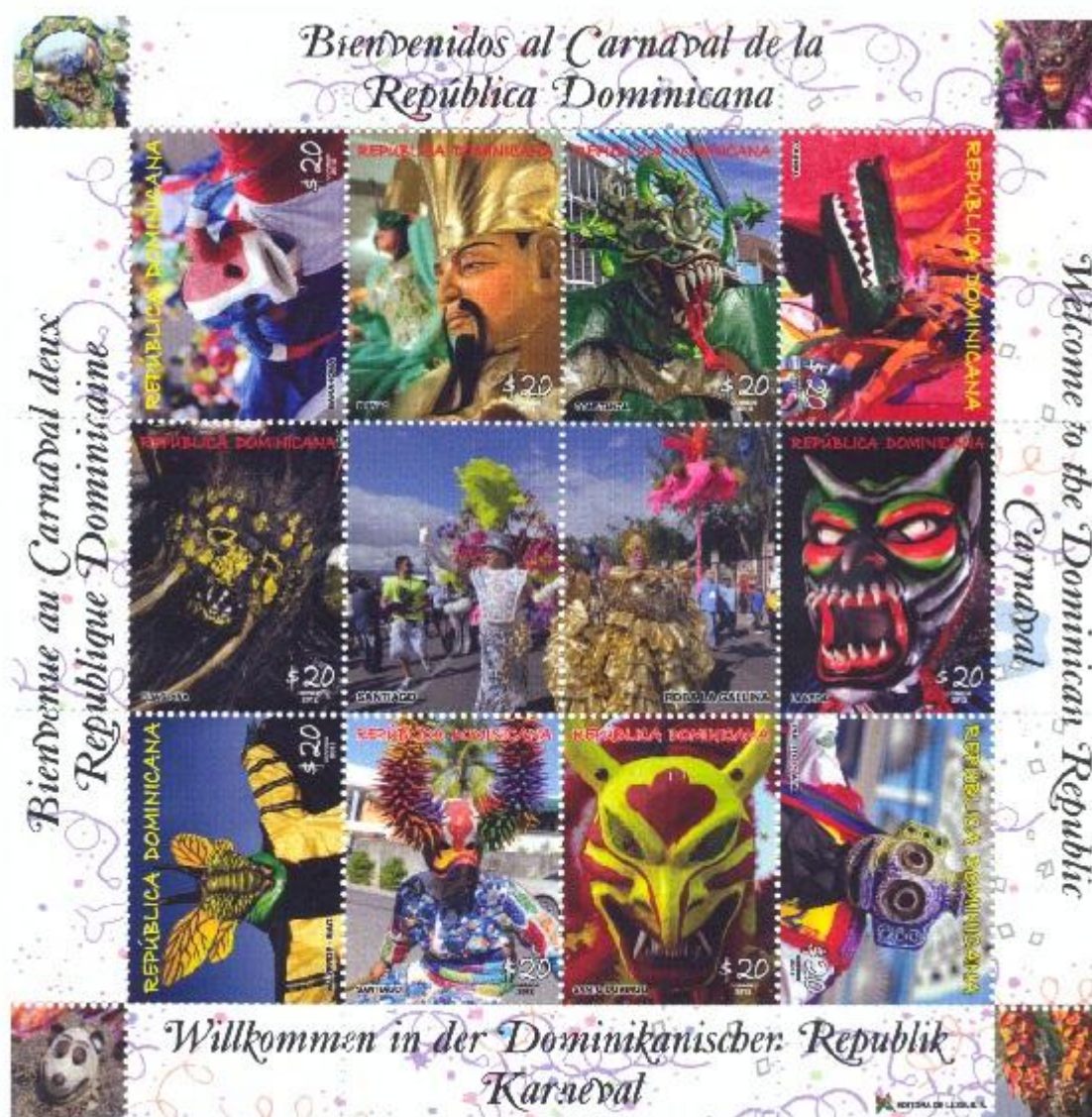
המסכות של הקרנבל בוונציה נודעות בשם מסכות "קומדיה ד'לה ארטה". קומדיה ד'לה ארטה זהו שמם של ההופעות וההצגות של אמני הרנסאנס שבונציה. ההצגות והאומנות שבתיאטרון השתקפה בתלבושות המיוחדות ובייחוד במסכות המפורסמות הללו, שיצרניהם מתחרים מדי שנה מי מייצר את המסיכה היפה ביותר, המיוחדת והחדשנית ביותר. כך התפתחה לה תעשיית המסכות הללו וקנתה שם עולמי. רוב המסכות הם של בני אדם או של חיות ולו בדרך כלל בתחפושת מתאימה.

נשף מודרני נוסף, מפורסם לא פחות, הוא המארדי גרא שנערך מידי שנה בניו אורלינס, לואיזיאנה שבארצות הברית. פירוש השם הוא "יום שלישי השמן" והכוונה ליום שלישי האחרון שלפני "יום האפר" שהיא תחילת 40 ימי הצום שלפני חג הפסחא. כיום החגיגה אינה בעלת אופי דתי אלא חגיגה של צבעים, תחפושות ומסכות הנערכות בכל רחבי העיר בייחוד בחלקה הצרפתי של העיר. נשף מסכות זה כל כך פופולארי שאפילו בשנת 2006 הוא התקיים בעיר, למרות שחצי שנה לפני כן הוחרבו חלקים רבים של העיר בסופת ההוריקן "קתרינה". רבים טוענים כי קיום המארדי גרא הינה עדות לחוזקה של העיר ולחוסן תושביה.

הקרנבל בברזיל

חשוב לציין כי בכל רחבי העולם הנוצרי מצינים את הקרנבל במהלך חודשי פבואר ומרץ. במדינות דרום אמריקה, חגיגות הקרנבל נמשכות כשבוע כשהבמפורסם ביותר מביניהם הוא הקרנבל בברזיל, בעיר ריו דה זניירו. הקרנבל הוא למעשה תהלוכה אחת גדולה של כל בתי הספר לסמבה, הריקוד הלאומי הברזילאי. כל בית ספר בוחר את נושא התחפושות שלו ומנסה להיות הצבעוני והנוצץ ביותר מבין משתתפי התהלוכה. מדובר על מעל 2 מיליון משתתפים בקרנבל הזה, ללא ספק אחד הגדולים.

מסכות קרנבל מהרפובליקה הדומיניקנית

אפשר וניתן להקביל את חגיגות הקרנבל הנוצריות על תחפושותיהם לחגיגות הפורים היהודיות. ראשית הן נערכות בזמנים מקבילים אחד לשני: לרוב ההפרש בין החגיגות יהיה חודש לכל היותר והן נערכות כ-40 יום לפני חג הפסח והפסחא. כמו כן, על כולם מוטלת חובת השמחה, השתייה והאכילה המרובה. בשתי החגיגות נוהגים לערוך תהלוכה גדולה ורבת משתתפים לאורך רחובותיה הראשיים של העיר בה נערכת החגיגה. תהלוכת פורים זו ידועה בשם "עדלאידע" ובשנים האחרונות יותר ויותר ערים ברחבי הארץ עורכים תהלוכה שכזו בקרב התושבים, אשר מצדם יוצאים מחופשים, שמחים ועליזים לרחובות העיר השמחה והצהלת. כנראה שלכל החגים היה חג משותף קדום אחד שמטרתו היה לציין את המעבר מהחורף לאביב, או, לחילופין, לספק שעשוע בימי החורף הקרים.

בולי קרנבל על מעטפת יום ראשון מאנגליה

גם בספרות הקלאסית ניתן למצוא ביטויים ועדויות לקיומם של נשפי מסכות – רומיאו וג'ולייט (שייקספיר) נפגשו בנשף מסכות. רבים מסיפוריו של אדגר אלן פו, כולל "מסיכת המוות האדום". הסופר הגרמני הרמן הסה הושפע מנשפי המסכות הללו, בייחוד בספרו "זאב הערבה". ולבסוף, אחד ממחזות הזמר המפורסמים ביותר עוסק בנושא הנשף והמסכות הוא המחזה של אנדרו לויד וובר – "פנטום האופרה". ואיך אפשר שלא להזכיר את האופרה הידועה של המלחין האיטלקי ג'וזפה ורדי "נשף המסכות" העוסקת בסיפור רציחתו של מלך שבדיה גוסטב השלישי במהלך נשף מסכות שערך בחצר ארמונו.

לתגובות ניתן לפנות לאבינועם טלמן בכתובת: talmana@gmail.com

משנכנס "אדר" מרבים בשמחה

גלעד נדב

בול חודש אדר
(2002)

במאמר זה נבאר את משמעות המילה אדר וניתן לה עומק חדש לקראת פורים החל החודש. הפרושים המקובלים למילה **אדר** הם:

- אדר בארמית היא גורן, כי בחודש זה מכינים את הגרנות לקראת קציר האביב.
- קודר, מעונן, שכן בבבל השמיים היו מעוננים בתקופה זו
- הדר - מפואר, מאחר ובחודש זה הטבע בארץ-ישראל מוריק

למעשה ישנם עוד שני פרושים קרובים נוספים ונראה בהמשך שהם למעשה פרוש אחד:

- אדרה - פרושה עצם בארמית.
- אדרת - מלבוש נאה ומפואר.

בחודש אדר אנו מתחברים לעניין המלבוש והתחפושות. יותר מכך, עניין הלבוש מחבר אותנו למהותו של חודש אדר.

בגמרא, במסכת מגילה, מנסים להביא הוכחות שפורים כבר נרמז בתורה, ועונים שלומדים זאת מחטא האדם הראשון. ומה הקשר בין סיפור המגילה והמן בזמן שיבת ציון לחטא אדם הראשון בספר בראשית?

החטא של אדם הראשון היה חטא של החלפה בין העצם – עצמות, עצמיות (אדר) לבין הלבוש (אדרת). לפני חטא האדם הראשון כתוב שאדם וחוה היו ערומים ולא התבוששו. מבחינה פנימית משמעות הדבר היא שלא היה פער בין המהות של האדם הראשון לבין הלבוש שלו – העולם החיצוני שלו.

אדם וחוה אוכלים מעץ הדעת
(2010)

אחרי החטא והאכילה מעץ הדעת הלבוש האמיתי הפך מהעצמיות הנקייה והטהורה לכותונות העור שנתן להם אלוקים. כלומר המהות הפכה להיות הלבוש של האדם ולא עצמותו.

כדי להחזיר את המהות האמיתית למצב שלפני החטא, נדרשת פעולה, עשייה של מעשים חיצוניים לאדם כדי להחזיר ולשחזר את המהות הפנימית שלו. העשייה מתבטאת בלבוש של מעשים טובים ומצוות שמחזירים את המהות הפנימית האמיתית והעליונה.

האכילה של הפרי האסור יצרה פער בין המהות והדעת ויצרה תדמית ולבוש פסול. המן הרשע מסמל את עולם המהות אחרי החטא, התחפושות שהאדם

במשך היום לובש, עולם התדמיות והקליפה שאנו מתכסים בה ביום יום.

אחשוורוש ואסתר
(2007)

בסיפור המגילה מצליחים להחזיר את המהות למרכז, למקום ההיולי שלה בעזרת אסתר המלכה – אסתר הייתה במציאות שהעולם החיצוני השתלט עליה – מלכה בביתו של מלך פרס ומדי. אבל אסתר, שחיה כמלכה וגורלה היה בטוח לעומת אחיה היהודים, מתחברת לפנימיות שלה, לוקחת אחריות ומוכנה להקריב עצמה למען עמה.

כמו שנאמר במגילה "ותלבש אסתר מלכות": אסתר פועלת במעשים חיצוניים שמחזירים ומעוררים את המהות הפנימית. אסתר לוקחת את הלבוש האמיתי של עם ישראל: תפילה, צום ומעשים טובים, בכדי להציל את עמה וכך משחזרת את המהות הפנימית.

יוצא שאדר מלשון עצם ומלשון לבוש זה דבר אחד – חיבור של הנגלה והמכוסה. התחפושת שמתחפשים בפורים יש בה מעין שעשוע של ללבוש דבר מה, שלא רק שלא מרחיק אותנו מהמהות שלנו, אלא מחזיר אותנו למהות הפנימית שלנו.

מעטפת יום ראשון פורים (1976)

אסיים בברכה שנזכה כולנו לגלות את מהותנו בפורים ונזכה להתחבר לרצון חדש ומחודש ("הדר קיבלוה בימי אחשוורוש"), שנתחבר ונגלה את המהות שלנו בלי שום לבוש חיצוני ומסכות. חג שמח!

לתגובות ניתן לפנות לגלעד נדב בכתובת: gilad.nadav@gmail.com

אהבותיו של זאוס אלי מועלם

זאוס – אבי האלים

זאוס הוא אבי האלים האולימפיים, אל השמים ומטיל הברקים והרעמים. כאל העליון אחראי זאוס על המשפט והצדק בקרב בני האדם והאלים. לזאוס היתה תכונה מגונה והיא חיבתו הרבה לנשים (ולפעמים, לגברים). זאוס לא היסס להשיג כל אשה בה חשק, תהה זו בתו, אחותו, אלה שמימית, בת-תמותה, רווקה או נשואה, וכל זאת, למורת רוחה של אשתו החוקית, הרה. לא פלא, אם כן, כי זאוס הוא אביהם של לא פחות מאלף צאצאים מנשים שונות.

במרבית המקרים היה נוהג זאוס להפגש עם הנשים בהן חשק תוך שהוא עוטה דמות כלשהיא בכדי לטשטש את זהותו. בין שלל הדמויות אותן עטה היו שור, ענן, ברבור, עיט, גשם זהב, בן-אנוש ועוד. הסיפור המפורסם ביותר הוא חטיפתה של הנסיכה אירופה על ידי זאוס כשהוא עוטה דמות שור לבן אותו סיפרנו בהרחבה [במאמר קודם](#). במאמר זה נוסיף ונספר עוד משלל אהבותיו ובגידותיו של זאוס, אבי האלים.

קורג'יו: איו וזאוס כענן

איו

איו הייתה נימפת מים, בתו של אל הנהר, אינכוס, שכינה ככהונת של האלה הרה, אשת זאוס. כה יפה היתה איו שזאוס לא עמד בקסמה וחשק בה. בכדי למנוע את זעמה של הרה, חיזר זאוס אחרי איו כשהוא עוטה דמות ענן. למרות התחפושת, חשדה הרה שאיו ובעלה נפגשים והחליטה להתנקם בה. זאוס, בכדי להגן על איו ולטשטש את מעשיו, הפך אותה לפרה לבנה יפהפייה.

הרה לא נפלה במלכודת וביקשה מזאוס את הפרה כמתנה וזה העניק לה אותה מכיוון ולא רצה לעורר את חשדה. הרה מינתה את ארגוס, הענק בעל מאה העיניים, לשמור על איו הפרה רחוקה מזאוס. משרצה זאוס להציל את איו, פקד על הרמס, שליח האלים, להרוג את ארגוס ולשחרר את הפרה. הרמס הצייתן ניגן לארגוס בחלילו ואף סיפר לו סיפורים בכדי להרדימו. משזה נרדם, הרגו הרמס באבן ושילח את איו לחופשי. כששמעה הרה על התקרית נחרדה ממותו של ארגוס, ובכדי לשמר את זכרו שתלה את מאה עיניו בזנבו של טווס ומאז מתהלכים הטווסים ומזכירים את סיפור אהבתם של איו וזאוס.

פיטר פ. רובנס: מרקור (הרמס) וארגוס

איו הפרה לא נתנה מנוח להרה וזו, ברצונה להמשיך ולהתנקם בה, שלחה זבוב בקר שעקץ אותה ללא הפסקה והביאה עד לכדי שגעון. איו חסרת המנוחה החלה בנדודים והגיעה עד לחופי טורקיה למקום שקיבל את שמה – איוניה. משם חצתה את המצר בין ים המרמרה לים השחור שנקרא עד היום על שמה –

הנשר מנקר את כבדו של פרומתאוס

הבוספורוס ("מעבר הפרה"). כשהגיעה איו הפרה להרי הקווקז היא פגשה בפרומתאוס, בורא בני האדם, שנאסר בשלשלאות על ידי זאוס כעונש על שלימד את האדם להבעיר אש ועל כך שהונה אותו והגיש לו ממנחת בני האדם רק את העצמות. יום יום היה מגיע נשר ומנקר בכבדו של פרומתאוס. למרות

האלה המצרית איזיס ובנה השור המצרי הקדוש, אפיס, מקבילהם של איו ואפסוס

ייסוריו, ניחם פרומתאוס את איו ואמר לה שהיא עוד תחזור לצורתה המקורית ומצאצאיה יעמוד גדול הגיבורים, הרקולס, שיציל את פרומתאוס עצמו. ואכן, איו המשיכה בדרכה דרך הים היוני עד למצרים, שם החזירה זאוס לצורתה המקורית והיא ילדה את בנם המשותף אפסוס. במיתולוגיה המצרית מזוהה איו כאלה איזיס ואפסוס בנה מזוהה כשור הקדוש אפיס. עם בואה של איו למצרים, היא נישאה למלך המצרי טלגונוס ומאז הם חיים בשלום ובשלווה.

לדה

לדה היתה אשתו של טינדראוס, מלך ספרטה. זאוס, שחשק ביופיה הרב, בה אליה בליל כלולותיה כשהוא עוטה דמות ברבור ותינה עימה אהבים.

פיטר פ. רובנס (ימין) וליאונרדו דה-וינצ'י (שמאל): לדה וזאוס בדמות ברבור

באותו ליל כלולות בילתה לדה גם עם בעלה החדש, טינדראוס. כעבור תשעה חודשים הטילה לדה שתי ביצים שמהאחת נולדו ילדי זאוס, פולוקס והלנה (אותה הכרנו [ממאמרנו הקודם](#) "משפט פאריס") ומהשנייה נולדו ילדי טינדראוס, קסטור וקליטמנסטרה. שני התאומים, פולוקס וקסטור, הנקראים גם דיוסקורי ("בני האלוהים"), השתתפו בהרפתקאות רבות. הם יצאו למסע הארגונוטים, הצילו את

אחותם הלנה מידיו של תזאוס, מלך אתונה, וסייעו להרקולס במלחמתו באמזונות. הם חטפו את בנותיו של המלך לאוקופיוס, שבהן רצו כנשים ונהרגו לבסוף בקרב שערנו נגד אוקס ולוקאוס. בשמיים הם ניצבים כקונסטלצית (מערכת כוכבים) התאומים (Gemini).

צמד התאומים
כמערכת כוכבים

פיטר פ. רובנס: חטיפת
בנותיו של לאוקופיוס

קליסטו

קליסטו הייתה נימפה ידועה ביופייה, בת לווייתה של ארטמיס (דיאנה), אלת הצייד, שדרשה מהנימפות לנדור כי ישמרו על בתוליהן. זאוס, משראה את קליסטו נדהם מיופיה והתאהב בה, אולם היא לא שעתה לחיזוריו הרבים. ביאושו, עטה זאוס על עצמו את דמותה של ארטמיס והמשיך לחזר אחריה. קליסטו התמוגגה מנחת אל מול חיזורי האלה ארטמיס הנערצת עליה ורק באיחור רב הבינה כי רומתה.

אברהם יאנסנס: דיאנה (ארטמיס) וקליסטו

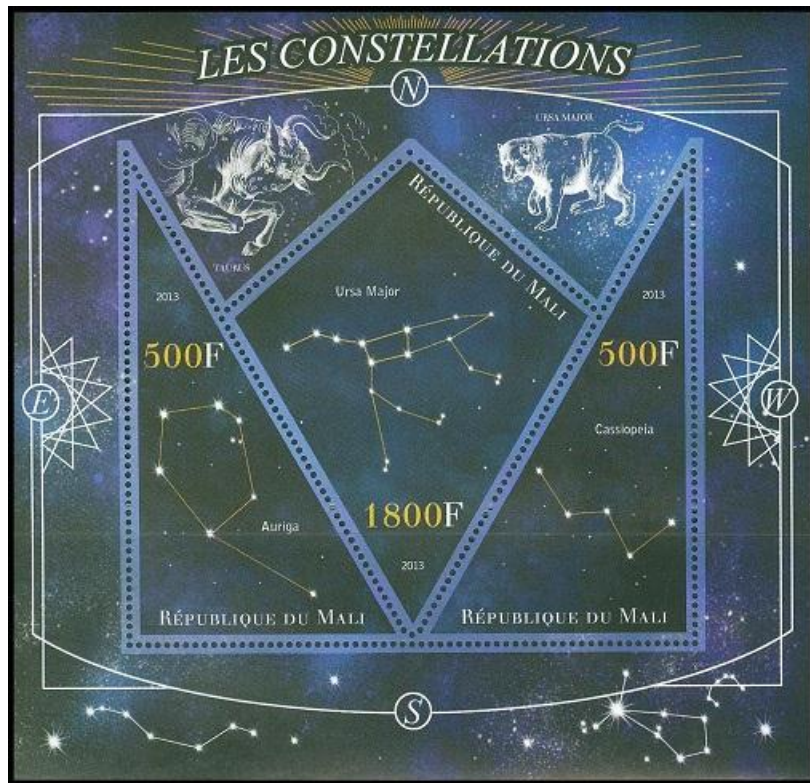

ארקאס נישא
בידי הרמס

יום אחד, בעת שרחצה קליסטו בנהר, התגלה דבר הריונה. מכיוון והפרה את נדרה, גורשה קליסטו בבושת פנים מחברת הנימפות על ידי האלה ארטמיס. כעבור מספר חודשים הסתיים הריונה בלידת בנה ארקאס. הרה, אשת זאוס, שגילתה את דבר הבגידה ולידת הבן הלא חוקי לבעלה, נקמה בקליסטו והפכה אותה לדובה.

ארקאס גדל להיות צייד מוכשר ואמיץ, והיה חביב ביותר על זאוס אביו. יום אחד, בעת ששוטטה ביער, ראתה קליסטו את בנה מרחוק. היא החלה לרוץ לקראתו, נרגשת כולה מהמפגש הצפוי, תוך שהיא שוכחת כי היא עוטה דמות דובה. ארקאס הצייד נבהל וירה בדובה, אמו קליסטו, כשהוא פוצע אותה אנושות. זאוס, שקליסטו הייתה אהובתו וארקאס

היה אחד מבניו האהובים, לא היה יכול לשאת את הכאב הטרגי שבפגיעה בשני יקיריו. לכן הפך גם את ארקאס לדובה, והעלה את שניהם לשמים. שם הם נמצאים עד היום כמערכות הכוכבים "הדובה הגדולה" ו"הדובה הקטנה". הרה, בשומעה על הכבוד בו זכו קליסטו ובנה, שכנעה את אל הים לאסור על מערכי כוכבי הדובות לרדת אל האוקיאנוס כשאר מערכי הכוכבים. מאז, מכל שאר הכוכבים, רק הדובות אינן שוקעות לעולם מתחת לאופק ומזכירות לנו את סיפור אהבתם הטראגית של הנימפה קליסטו וזאוס.

מערכת כוכבי "הדובה הגדולה"

דנאה

דנאה היתה בתו היפהפייה של אקריסיוס מלך ארגוס. המלך, שכל כך רצה בן זכר, שאל בעצת האורקל וביקש לדעת האם בקשתו תתמלא באחד הימים. האורקל לא היה איש בשורות והשיב לו כי לא יוולד לו בן אך בתו היחידה, דנאה, תלד בן זכר וזה יהרוג אותו בבוא הימים. אקריסיוס שנחרד מהנבואה החליט למנוע בכל מחיר את התגשמותה. הוא כלא את דנאה בחדר ברונזה אטום בראש המגדל. אבל זאוס שהוקסם מיופיה התאהב בה, הגיע אליה בצורת גשם פתיתי זהב ועיבר אותה.

טיציאן (ימין) ורמברנדט (שמאל): דנאה וזאוס בדמות גשם פתיתי זהב

פרי אהבתם היה בן בשם פרסאוס. המלך-הסב, שחשש מנבואת האורקל, כלא את בתו ונכדו בתיבה והטיל אותה אל הים. לבקשת זאוס, הרגיע פוסידון, אל הים, את הגלים והתיבה נסחפה אל האי סריפוס, שם משה אותה מן המים דייג טוב לב בשם דיקטיס שגידל את פרסאוס כבנו.

מלך האי ואחי הדייג, פולידקטס, שבניגוד לאחיו היה רשע מרושע, התאהב בדנאה וביקש לשאתה לאישה בניגוד לרצונה. פרסאוס ביקש מהמלך להמתין עד שיוכל להביא לו מתנת כלולות. הוא יצא למקום משכנן של הגורגונות להביא את ראשה של המדוזה, שכל מי שראה אותה הפך לאבן. האלה אתנה נתנה לו מגן, הרמס העניק לו חרב חדה והאלים העניקו לו סנדלים מכונפים. בעזרתם הצליח פרסאוס לכרות את ראשה של המדוזה, לשים בתיקו ולעוף חזרה לאי סריפוס. בדרכו חלף מעל יפו, שם ראה את אנדרומדה קשורה לסלע, הרג את הדרקון, שעמד לטרוף אותה ושחרר אותה מכבליה. הוא נשא אותה לאישה וחזר יחד עימה לאי סריפוס. בשו בו לאי, נכנס פרסאוס למשתה המלך והוציא את ראשה של המדוזה מתיקו.

בנונוטו צ'ליני:
פרסאוס ומדוזה

המלך ואנשיו הפכו לאבנים חסרי יכולת תנועה. דיקטיס הדייג נהפך לשליט האי החדש ופרסאוס, אשתו ואמו דנאה שבו משם למולדתם.

בדרכם הביתה התעכבו השלושה לתחרויות ספורט בעיר לריסה. פרסאוס השתתף בתחרויות וכשהשליך דיסקוס הוא פגע באחד הצופים בטעות והרגו. היה זה סבו אקריסיוס, שניסה למנוע את נבואת האורקל שניבא שנכדו יהרוג אותו.

פיטר פ. רובנס: פרסאוס ואנדרומדה (גלוית מירב)

אויגינה

זאוס בדמות עיט חוטף את אויגינה

אויגינה היתה נימפה יפהפיה בתו של אל הנהר, אסופוס. כה יפה היתה שגם זאוס, אבי האלים, לא יכל לעמוד בפניה. הוא עטה דמות עיט וחטף אותה לאי ליד אתיקה שנקרא אחר כך על שמה. אביה אסופוס רדף אחריהם אך זאוס שלח בו את ברקיו והחזירו לנהר מקום משכנו. מאהבתם של זאוס ואויגינה נולד אייקוס שהפך לשליט האי. הרה הקנאית,

ברצונה לנקום באויגינה, הפיזה מגיפה באי שגרמה למוות המוני של תושביו. המלך אייקוס

התפלל לזאוס שיהפוך את הנמלים ששרצו בעצי האלון לבני אדם בכדי לאכלס שוב את האי. זאוס נעתר לבקשתו וכך הגיעו לעולם המירמידונים, הלוחמים האמיצים תחת פיקודו של אכילס, נכדו של אייקוס.

גנימדס

חטיפת גנימדס, פסיפס
מפאפוס, קפריסין

לא רק בנשים חשק זאוס כי גם בגברים. הסיפור הידוע ביותר הוא סיפורו של גנימדס, בנו של טרוס מלך טרויה, הנער היפה ביותר בעולם. לאחר שהבה (Hebe), נושאת גביע האלים, התחתנה עם הרקולס, חיפש זאוס נושא כלים חדש שיחליפה. משראה את גנימדס משחק עם חבריו על הר אידה, לא יכל זאוס לשלוט ברגשותיו, התאהב בו ורצה להביאו כדי שיחיה בקרבתו ובקרבת האלים. זאוס עטה דמות עיט גדול וחטף את גנימדס להר האולימפוס, שם הוא הפך למשרת ולמגיש הנקטר לאלים. כפיצוי לאובדן בנו, שלח זאוס לטרוס המלך זוג סוסים בני אלמוות וכן הובטח לו כי בנו ישאר צעיר לנצח. ואכן, עד היום נשאר גנימדס, משרת האלים, צעיר ויפה תואר כביום חטיפתו על ידי זאוס, אבי האלים וחובב הנשים והגברים.

פיטר פ. רובנס: חטיפת גנימדס ע"י זאוס בדמות עיט

לתגובות ניתן לפנות לאלי מועלם בכתובת: eli573@zahav.net.il

חידון מספר 71

בבול מברית המועצות שלפניכם מתואר פרט מיצירה מפורסמת של מיכלאנג'לו מתקרת הקפלה הסיסטינית שכותבו עליה בקצרה.

פרט מיצירתו של מיכלאנג'לו מתקרת הקפלה הסיסטינית

לאחר הזיהוי, מצאו את הקשר של חמשת הבולים המופיעים להלן לנושא יצירה זו והסבירו בקצרה את הקשר שמצאתם. נסו להעזר במנועי חיפוש אינטרנטיים וכמובן בהורים. כדאי להעזר גם בכיתוב הלטיני משמאל כל בול. רמז לפתרון ניתן למצוא במאמר "אהבותיו של זאוס".

האל אודין (Odin) – מיתולוגיה נורדית	A postage stamp from the Faroe Islands, dated 2003, featuring a figure in a dark, stylized setting. The stamp includes the text 'FØROYAR' and '2003'.	א
האלה נו-ווא (Nu-Wa) – מיתולוגיה סינית	A postage stamp from the Republic of China (Taiwan), featuring a figure with a long, braided hair. The stamp includes the text '中華民國郵票' and '900'.	ב

ויראקוצ'ה (Viracocha) – מיתולוגית עמי האינקה		ג
פרומתאוס (Prometheus) – מיתולוגיה יונית		ד
האל אתום (Atoum) – מיתולוגיה מצרית (הבול הימני)		ה

את הפתרונות יש לשלוח למערכת nosonchik@gmail.com עד ל-15 במרץ. הפותרים מתבקשים לציין את גילם. בין הילדים ובני הנוער שיפתרו נכונה את החידות יוגרל פרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית. התשובות לחידות ושם הזוכה יפורסמו בגליון הבא.

פתרון חידון מספר 70

איזו מדינה?

התשובה הנכונה היא ג' – טיוואן

מי האיש?

האיש הנראה בבול הוא אלפרד דרייפוס, קצין יהודי בצבא צרפת אשר הואשם בבגידה על לא עוול בכפו. דרייפוס הורשע במשפט שלא התנהל על פי הכללים, ובטקס משפיל נשללה ממנו דרגת הקצונה שלו. הוא נשלח לריצוי עונשו ב"אי השדים", עד שגברו ההוכחות כי הוא כלל לא היה אשם. בשנת 1906, אחת עשרה שנה לאחר שהורשע שלא בצדק בבגידה, זוכה דרייפוס באופן מלא ודרגות הקצונה שלו הושבו. הבול מראה את טקס השבת דרגות הקצונה.

זהה את האתר

לפנינו כיכר הקונקורד, הנמצאת בשדרת השאנז אליזה בפאריס. מאחורי המזרקה ניתן לראות את האובליסק המצרי, המתאר את ניצחונותיו של רעמסס השני.

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה שמו של אורי אמיגה בן ה-16. אורי זוכה בפרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית.

מכתבים למערכת – לכל תגובה, הצעה או שאלה ניתן לפנות אלינו בכתובת
nosonchik@gmail.com